

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ УЧНІВ

З ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «ЗДОРОВ'Я, БЕЗПЕКА ТА ДОБРОБУТ»

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 04.05.2026 № 722
«Про затвердження системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів»

Критерії передбачають комплексне оцінювання результатів навчання з урахуванням когнітивних процесів, навчальної діяльності, самостійності, комунікації та взаємодії, частоти й стабільності вияву сформованих умінь.

Особлива увага приділяється здатності учня/учениці застосовувати знання у життєвих ситуаціях, дбати про власну безпеку та безпеку інших, приймати відповідальні рішення, оцінювати ризики, діяти в небезпечних ситуаціях, підтримувати фізичне й психічне здоров'я, будувати конструктивні взаємини та сприяти особистому й суспільному добробуту.

Бал / рівень	Когнітивні процеси	Навчальна діяльність	Самостійність	Комунікація та взаємодія	Частота вияву вмінь
1 / початковий	Розпізнає окремі поняття, правила та ситуації, пов'язані зі здоров'ям, безпекою і добробутом, переважно за допомогою вчителя. Має фрагментарні уявлення про безпечну поведінку.	Виконує лише окремі найпростіші дії за безпосередньою допомогою: розпізнає безпечні й небезпечні ситуації, називає окремі правила.	Потребує постійного керівництва, нагадувань і покрокової допомоги. Не може самостійно перенести засвоєне правило в практичну ситуацію.	Відповідає окремими словами або короткими фразами. Відчуває труднощі у взаємодії та висловленні власної думки.	Уміння виявляються епізодично, лише в окремих простих ситуаціях і переважно за допомогою педагога.
2 / початковий	Відтворює окремі правила особистої безпеки, здорового способу життя та взаємодії. Розрізняє очевидно безпечні й небезпечні ситуації, але не пояснює їхніх наслідків.	Виконує прості завдання на розпізнавання, називання та вибір правильної поведінки за зразком.	Працює лише за детальною інструкцією та постійної підтримки.	Дає короткі відповіді на конкретні запитання, може долучитися до спільної діяльності за допомогою вчителя.	Уміння виявляються нерегулярно, переважно під час виконання завдань за зразком.

3 / початковий	Розуміє окремі правила здорової та безпечної поведінки. За навідними запитаннями визначає прості ризики, причини та можливі наслідки певних дій.	Виконує елементарні практичні завдання: визначає небезпечні ситуації, добирає прості правила безпеки, розпізнає корисні та шкідливі для здоров'я дії.	Потребує значної допомоги, але може виконати окремі дії після пояснення алгоритму.	Формулює прості висловлювання, відповідає на запитання, може працювати в парі за підтримки.	Уміння виявляються час від часу у знайомих ситуаціях, переважно за підтримки педагога.
4 / середній	Відтворює основні поняття та правила щодо здоров'я, безпеки й добробуту. Розпізнає типові ризики та розуміє окремі наслідки небезпечної поведінки. Розуміє основний зміст понять, пов'язаних зі здоров'ям, безпекою та добробутом. Встановлює прості причинно-наслідкові зв'язки між поведінкою, здоров'ям і безпекою.	Виконує типові завдання за алгоритмом: визначає ризики, добирає правила безпечної поведінки, розпізнає ознаки здорового способу життя, моделює прості життєві ситуації.	Працює за зразком і чіткою інструкцією. Потребує нагадувань щодо послідовності дій.	Відповідає на запитання, бере участь у парній або груповій роботі за визначеною роллю.	Уміння виявляються регулярно у стандартних навчальних ситуаціях, але потребують підтримки.
5 / середній	Розуміє основні взаємозв'язки між здоров'ям, безпекою, поведінкою та добробутом. Застосовує знання у стандартних життєвих ситуаціях.	Виконує типові практичні завдання: аналізує життєві ситуації, визначає ризики, добирає способи безпечної поведінки, розрізняє корисні та небезпечні рішення.	Працює за алгоритмом, допускає окремі помилки, які може виправити після підказки.	Формулює прості аргументи, висловлює власну думку, виконує визначену частину спільного завдання.	Уміння виявляються достатньо регулярно під час виконання типових завдань.
6 / середній	Розуміє основні взаємозв'язки між здоров'ям, безпекою, поведінкою та добробутом. Застосовує знання у стандартних життєвих ситуаціях.	Самостійно виконує типові завдання за відомим алгоритмом: оцінює прості ризики, обирає безпечні способи поведінки, аналізує ситуації, моделює алгоритми дій.	Переважно самостійний у знайомих ситуаціях, але потребує допомоги під час розв'язання нових або складніших проблем.	Висловлює власну думку, слухає співрозмовника, дотримується правил взаємодії, виконує свою роль у груповій роботі.	Уміння виявляються систематично у знайомих і стандартних навчальних ситуаціях.
7 / достатній	Пояснює взаємозв'язки між фізичним, психічним, соціальним здоров'ям, безпекою та добробутом.	Застосовує знання у стандартних життєвих ситуаціях. Аналізує проблемні ситуації, визначає	Переважно самостійно планує послідовність дій, контролює результат,	Аргументовано висловлює думку, ставить запитання, бере активну участь у парній і груповій	Уміння виявляються регулярно та стабільно в більшості

	Аналізує типові ризики, передбачає можливі наслідки рішень і поведінки.	ризики, обирає безпечні стратегії, виконує практичні та ситуативні завдання.	використовує засвоєні алгоритми та правила.	роботі, враховує позиції інших.	стандартних ситуацій.
8 / достатній	Аналізує, порівнює та узагальнює інформацію про здоров'я, безпеку й добробут. Встановлює істотні причинно-наслідкові зв'язки. Оцінює ризики та можливі наслідки різних моделей поведінки.	Самостійно застосовує знання у різних стандартних життєвих ситуаціях. Розробляє алгоритми безпечної поведінки, аналізує ситуації вибору, оцінює інформацію та пропонує обґрунтовані рішення.	Самостійно обирає спосіб дії з кількох відомих, контролює виконання та виправляє більшість власних помилок.	Аргументує позицію, конструктивно взаємодіє, доповнює думки інших, бере відповідальність за власну частину спільної роботи.	Уміння виявляються систематично та в різних стандартних навчальних і життєвих ситуаціях.
9 / достатній	Систематизує та інтерпретує інформацію про здоров'я, безпеку та добробут. Аналізує складніші життєві ситуації, встановлює причинно-наслідкові зв'язки, прогнозує наслідки рішень, формулює обґрунтовані висновки.	Самостійно застосовує знання у практичних і частково проблемних ситуаціях. Оцінює ризики, порівнює альтернативні рішення, розробляє алгоритми безпечної поведінки, застосовує життєві навички.	Самостійно визначає послідовність дій, добирає необхідну інформацію, контролює та оцінює результат власної діяльності.	Чітко й логічно висловлюється, аргументує рішення, ефективно співпрацює, може презентувати результати власної або групової роботи.	Уміння виявляються стабільно, систематично та в більшості навчальних, практичних і життєвих ситуацій.
10 / високий	Володіє системними знаннями про взаємозв'язок здоров'я, безпеки та добробуту. Аналізує складні життєві ситуації, критично оцінює інформацію, виявляє ризики, прогнозує наслідки та обґрунтовує оптимальні рішення.	Упевнено застосовує знання у стандартних і нових ситуаціях. Самостійно розв'язує проблемні ситуації, моделює безпечну поведінку, оцінює інформаційні повідомлення, розробляє практичні рекомендації щодо здоров'я та добробуту.	Самостійно планує, організовує та коригує власну діяльність. Визначає пріоритети, оцінює ризики, перевіряє результат і за потреби змінює стратегію дій.	Вільно аргументує власну позицію, бере ініціативу у спільній діяльності, конструктивно вирішує суперечності, підтримує безпечну та доброзичливу взаємодію.	Уміння виявляються постійно, у різноманітних стандартних, практичних і нових життєвих ситуаціях.

11 / високий	Демонструє системне та критичне мислення. Інтерпретує інформацію про здоров'я, безпеку й добробут, оцінює достовірність джерел, виявляє приховані ризики, аналізує альтернативи та прогнозує можливі наслідки рішень.	Самостійно розв'язує складні практичні та проблемні ситуації. Розробляє комплексні стратегії безпечної поведінки, обґрунтовує вибір, застосовує життєві навички в нових контекстах, здійснює самооцінювання результатів.	Повністю організовує власну діяльність: визначає мету, планує дії, добирає ресурси, здійснює самоконтроль, корекцію, рефлексію та самооцінювання.	Веде конструктивний діалог, переконливо аргументує рішення, поважає різні позиції, ефективно координує спільну діяльність і сприяє створенню безпечного середовища.	Уміння виявляються постійно та впевнено, зокрема під час виконання нових і складних завдань.
	Має системні, міцні та глибокі знання про здоров'я, безпеку й добробут. Самостійно аналізує, синтезує, оцінює та узагальнює інформацію. Виявляє ризики, моделює наслідки, формулює власні обґрунтовані судження та пропонує ефективні стратегії розв'язання життєвих проблем.	Творчо застосовує знання у стандартних, нестандартних і реальних життєвих ситуаціях. Самостійно досліджує проблеми, аналізує інформацію з різних джерел, розробляє та презентує власні рекомендації, проекти й алгоритми дій, спрямовані на збереження здоров'я, безпеки та добробуту.	Виявляє повну автономність: самостійно визначає проблему, мету й завдання, планує діяльність, добирає способи та ресурси, оцінює ризики, перевіряє результати, здійснює рефлексію та самооцінювання.	Є активним і відповідальним учасником взаємодії; переконливо презентує результати, аргументовано відстоює позицію, поважає права й потреби інших, ініціює та організовує продуктивну, безпечну й доброзичливу співпрацю.	Уміння виявляються постійно, стійко й комплексно — у різноманітних навчальних, практичних, дослідницьких, проблемних та реальних життєвих ситуаціях.

ОРІЄНТИРИ ДЛЯ ОЦІНЮВАННЯ

Під час визначення рівня навчальних досягнень учня/учениці доцільно комплексно враховувати:

- **знання та розуміння** понять, правил і принципів здоров'я, безпеки та добробуту;
- **уміння розпізнавати небезпеки та ризики**, оцінювати їхній характер і можливі наслідки;
- **здатність приймати відповідальні рішення** та обирати безпечні моделі поведінки;
- **застосування знань у життєвих ситуаціях**, зокрема під час моделювання та практичного виконання завдань;

- **уміння дбати про фізичне, психічне та соціальне здоров'я;**
- **навички саморегуляції, самоконтролю та відповідальної поведінки;**
- **уміння діяти в умовах ризику та надзвичайних ситуацій** відповідно до віку та навчального контексту;
- **критичне оцінювання інформації** про здоров'я, безпеку, добробут та її джерел;
- **уміння протидіяти негативному впливу та приймати обґрунтовані рішення;**
- **соціальну компетентність** — повагу до інших, толерантність, відповідальність, співпрацю;
- **комунікативні навички** — уміння слухати, висловлювати думку, аргументувати, домовлятися;
- **уміння працювати в команді та брати відповідальність за спільний результат;**
- **фінансову та побутову компетентність** у межах змісту курсу;
- **екологічну та громадянську відповідальність;**
- **самостійність у прийнятті рішень і плануванні власної діяльності;**
- **здатність до рефлексії та самооцінювання;**
- **частоту, стабільність і перенесення сформованих умінь** із навчальної ситуації в повсякденне життя.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РІВНІВ

Рівень	Загальна характеристика навчальних досягнень учня/учениці
Початковий	Учень/учениця має фрагментарні уявлення про здоров'я, безпеку та добробут. Відтворює окремі факти й поняття за допомогою вчителя. Відчуває труднощі під час визначення безпечної поведінки, розпізнавання ризиків і встановлення простих причинно-наслідкових зв'язків. Виконує практичні завдання переважно за зразком та з допомогою вчителя.
Середній	Учень/учениця відтворює основний навчальний матеріал, розуміє окремі поняття та правила здорової й безпечної поведінки. За запитаннями вчителя визначає прості ризики, називає способи їх запобігання, розрізняє корисні та небезпечні моделі поведінки. Застосовує знання у типових життєвих ситуаціях за алгоритмом або з частковою допомогою.
Достатній	Учень/учениця добре володіє основним навчальним матеріалом, пояснює взаємозв'язки між здоров'ям, безпекою та добробутом. Самостійно аналізує типові життєві ситуації, визначає можливі ризики та обирає

Рівень**Загальна характеристика навчальних досягнень учня/учениці**

доцільні способи дій. Застосовує набуті знання для прийняття безпечних і відповідальних рішень, аргументує власну позицію, бере участь у практичній та груповій діяльності.

Високий

Учень/учениця системно й усвідомлено застосовує знання та вміння у різних життєвих ситуаціях. Самостійно аналізує складні проблеми, прогнозує можливі наслідки рішень і поведінки, оцінює ризики та обґрунтовує способи їх запобігання. Критично оцінює інформацію, аргументовано висловлює власну думку, проявляє ініціативу, відповідальність і здатність до співпраці. Демонструє готовність застосовувати принципи здорового, безпечного та відповідального життя в повсякденній діяльності.